

CHAPTER 12 MOSES IN THE DISPENSATION FOR RESTORATION

SURA YA 12 MUSA KATIKA MPANGO WA MUNGU WA UKOMBOZI.

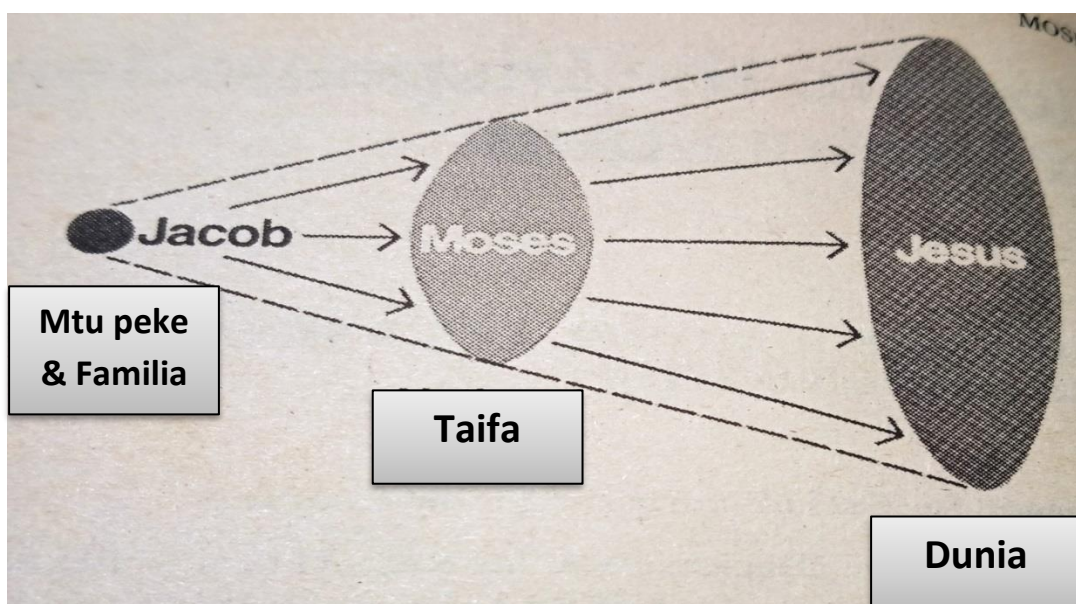
I. MUNGU HUTUMIA MLOLONGO – MFANO KATIKA MPANGO WAKE.

Sababu ya kuweka mlolongo wa mfano

Dhumuni la toleo la Ukombozi hatimae linakamilishwa pale mtu anapotimiza wajibu wake na hivyo hupata salimisho la hiari la Shetani na kuwa na mamlaka juu yake (Shetani). Hata hivyo, Shetani hakumtii au kujisalimisha kwa Mungu na baadae asingeweza kumtii au kujisalimisha kwa Yesu, ambaye angekuja kama Mkongwe wa Kwanza na Mzazi wa Kweli. Bila shaka asingeweza kujisalimisha kwa mtu yeyote yule. Yeye kama muumbaji wa mtu, Mungu kwa hiyo alichukua wajibu wa kumfanya Shetani ajisalimishe.

Mungu alimweka Yakobo kama mwakilishi ambaye kwake angeonyesha mfano wa mlolongo kwa ajili ya kumtiisha Shetani. Hii hutoa mwanga kwa kile alichokimaanisha Amosi 3:7, ambaye anasema, “ ‘Hakika BWANA MUNGU hafanyi lolote bila kufunua siri yake kwa watumishi wake manabii’ ”. Kuna mengi katika upana (uwazi) ambapo Yakobo alimwongoza Esau ajisalimishe na si jitihada za mtu mmoja Yakobo. Huu ni mlolongo mfano uliofanywa na Mungu, kupitia kwa Yakobo, kuonyesha njia ili kupata salimisho la hiari la Shetani, akishughulika kupitia kwa Esau. Mlolongo wa Yakobo wa kumtiisha Shetani ni sehemu ambayo Musa alifuata katika ngazi ya Taifa. Na Yesu, Masihi alikuja kufundisha watu jinsi ya kumshinikiza Shetani kujisalimisha kwa hiari. Kama Baba wa Kweli wa mtu au Babu wa Kwanza, Masihi lazima azindue njia ambayo itakuwa ni sehemu ya watu wote kufuata kwa dhati kumsalimisha Shetani. Yesu yeye binafsi kwa dhati alimdhibiti Shetani kwa kufuata mlolongo wa mfano ambao Mungu amekwisha onyesha kupitia kwa Yakobo na Musa.

Katika mwelekeo uleule, mtu yeyote anaweza kumdhibiti Shetani kwa kufuata mlolongo wa njia ya Yesu. Matendo 3:22 anatwambia kuwa Musa alisema “.....Bwana Mungu atamwinua Nabii kwa

ajili yenu kutoka miongoni mwa ndugu zenu kama alivyoniinua mimi. Mtamsikiliza yeye kwa kila atakalowaambia. Hili linarejea ujio wa Masihi ajaye (Yesu) ambaye atafuata mlolongo wa njia ya Musa. Katika Yohana 5:19 Yesu alisema kuwa anafuata njia ambayo Mungu alishaonyesha kupitia kwa Musa kwa njia ya mlolongo wa mfano : “Yesu alimwambia amin amin nawaambia, Mwana hawezi kufanya kitu kwa niaba yake, lakini tu kile aonacho Baba akifanya kwa kila afanyalo na mwana hufanya vilevile”. Musa alikuwa mfano ambao Yesu alifuata.

Kwa mtazamo wa nje, inaweza kuonekana kama Yakobo alikuwa tu kiongozi wa familia katika zama za kabila, na Musa kwamba alikuwa kiongozi wa taifa la Israel, na Yesu alikuwa Masihi. Na bado hawa watu watatu walifuata mfumo sawia katika mlolongo ya maisha yao, kwa kuwa Mungu aliweka mlolongo mfano katika toleo lake.

II. MLOLONGO WA MUSA NA YESU ULIFUATA MFUMO WA MLOLONGO WA YAKOBO.

Kama ilivyokwishatajwa, mlolongo wa Yakobo ulikuwa wa kumfanya shetani aanguke. Kila mlolongo unaolenga kumtiisha shetani lazima ufuate njia ambayo ni kinyume cha ile aliyoitumia shetani kupata mamlaka batili. Hebu tulinganishe mlolongo, waliochukua Musa, na Yesu na ule mlolongo mfano wa Yakobo.

A. Pale Adamu na Hawa waliposhindwa kuzingatia Amri ya Mungu na hawakushinda ushawishi kutoka kwa Malaika mkuu, walianguka. Pale kwenye jabali la Jabbok, Yakobo alipambana na Malaika kwa kuatarisha maisha yake na akapata ushindi dhidi yake (Malaika) – na hapo akapata jina la Israel (Mwa 32, 25-28). Mungu alimjaribu Yakobo kwa kumweka Malaika katika nafasi ya Shetani na matokeo yake ushindi, katika kinyang’anyiro hicho kilifidia majaribu ambayo Adam na Hawa walishindwa kuyakabili. Dhumuni la majaribu ilikuwa si kumpeleka Yakobo kwenye mabaya bali kumweka Yakobo kama mtu ambaye angeweza kutekeleza ukombozi katika upeo wa kiwango cha familia kwa kumfanya akomoe utawala dhidi ya Malaika. Ili Musa awe mtu ambaye anaweza kutimiza ukombozi wa kitaifa wa Kanaan, ilimlazimu pia kushinda majaribu ya kuatarisha maisha yake, jaribio ambalo Mungu alitaka auwawe (Kat. 4:24-26). Na ili Yesu kuwa mtu ambaye angetimiza ukombozi wa duniani kote wa Kanaan na kuwaongoza watu wote kuelekea Ufalme wa Mbinguni, tena ilimbidi kushinda mapambano dhidi ya shetani kwa kuatarisha maisha yake. Alifanya hili kwenye kipindi cha siku arobaini nyikani (Math 4:1-11)

	A. Jaribio la Imani
Yakobo	Pambano na Malaika Mw 32 : 25-28
Musa	Jaribu la Mungu la ku muuwa Musa Kutoka, 4 : 24-26
Yesu	Majaribio baada ya kufunga kwa siku arobaini Math 4 : 1-11

B. Hulka Anguko ilifanyika kwa sababu ya anguko la kiroho na la kimwili. Yakobo na Musa ilimalazimu kutimiza masharti fulani fulani ili kuondoa kiishara Hulka Anguko. Kwa kununua haki ya uzawa kutoka kwa Esau, Yakobo alitumia mkate na bakuli la mboga za majani (Mwa 25:34) ili kuzindua mlolongo wa malipizi kwa ajili ya Msingi wa Matendo, mkate na mboga viliashiria mwili na roho. Ili kuzindua

mlolongo kwa ajili ya Msingi wa Matendo katika mlolongo wake Musa aliwapa Waisrael manna na manumanu vilevile akiashiria mwili na roho. Yoh 6:49-53 inaonyesha kuwa Yesu alifuata mfano huu wa mlolongo : “.....Mababu zenu walikula manna nyikani na walikufa isipokuwa tu mkila mwili wa mwana wa mtu na kunywa damu yake hamtakuwa na uzima ndani yenu.....”. Katika njia ya mlolongo wa ukombozi wa dunia yote, mtu wa anguko anaweza akatimiza sharti la malipizi la kuondoa Hulka ya Anguko kwa kumwamini Yesu kwa dhati tu na kuishi alivyoagiza (Yoh 3:16, Math 28:19, 20).

B. Mwili na Roho

Yakobo	Mkate na bakuli la mboga za majani
	Mw 25 :34
Musa	Mana na kware
	Kutoka : 16:12-15
Yesu	Mkate na Vino
	Yoh 6:48-58

C. Kwa sababu ya Anguko, hata mwili wa binadamu aliyekufa ni mali ya Shetani. Hata hivyo, kwa kuwa Yakobo alikuwa tayari amebarikiwa na kutakaswa pale mwili wake ulipotunzwa (bila kuoza) kwa siku arobaini na walimwomboleza (Mwa 50:2,3), sharti la mwili wake uliokufa kutenganishwa na Shetani, lilitekelezwa kwa kuwa Musa alifuata njia ya mlolongo mfano ya Yakobo. Kwa msingi wa mafao wa wakati wake, aliweza pia kutekeleza sharti la kuutenganisha mwili wake mbali na Shetani. Kwa sababu hiyo, ndiyo maana Malaika Mkuu alipigania mwili wa Musa dhidi ya Shetani (Yuda 1:9). Na vivyo hivyo, baada ya kifo cha Yesu kulikuwepo na matukio yasiyo ya kawaida ambayo yalijiri juu ya mwili wake (Math 28:12,13).

D. Kwa sababu ya anguko la wakongwe wa kwanza wa binadamu (katika kipindi chao cha kukua), Shetani alipata mamlaka batili juu ya mtu. Ili kukomboa hili, Mungu alipanga masharti katika msingi wa (namba, tarakimu au hesabu) ambazo ziliashiria urefu wa kipindi cha shambulio. Hivyo, katika hatua (mchakato) za ukombozi kwa njia ya malipizi, Mungu amefanya toleo lake kwa kumtaka binadamu atimize masharti ya hesabu ambazo zinawakilisha kipindi hicho

	C. Mwili
Yakobo	ulitunzwa kwa siku arobaini Mw 50 : 3
Musa	Malaika Mikaeli hupigania mwili wa Musa dhidi ya Shetani Yuda 1 :9
Yesu	Mwili ulipotea Math 28 : 12-13

D. Toleo la mpango la ukombozi kwa mtazamo wa namba, tarakimu na mahesabu

	Viwango 3	Wazawa 12	Siku 7 za Uumbaji
Yakobo	Kipindi cha siku 3 baada ya kutoka Haran Mw 31 : 22	Watoto wanaume 12 Mw 35 : 22	Memba za familia 70 Mw 46 :27
Musa	Ilimbidi kipindi cha siku 3 Kutoka 5:3	Kabila 12 Kutoka 24 :4	Wazee 70 Kutoka 24 :1
Yesu	Kipindi cha siku 3 baada ya kusulubiwa Luka 18 : 33	Watume 12 Math 10:1	Wanafunzi 70 Luka 10:1

Kwa mfano, wakati Yakobo aliporudi kutoka Haran kwenda Kanaan, kulikuwepo siku tatu za kutenganishwa mbali na shetani (Mwa 31:22), kipindi hicho kilikuwa kipindi cha lazima kuzindua toleo jipya. Kulikuwepo kipindi cha siku tatu za namna hiyo pale Musa alipozindua mlolongo wakuongoza Waisrael kutoka Misri kwenda Kanaan (Kutoka 5:3). Pia Yesu alikaa siku tatu kaburini (Lk 18:33) ili kutenganishwa na Shetani kabla ya kuanza mlolongo wake wa duniani kote wa ukombozi wa kiroho wa Kanaan. Yakobo alikuwa na wana kumi na wawili, ili kukomboa (kimlalo) masharti ya wima ya ukombozi wa vizazi kumi na mbili kutoka nyakati za Nuhu hadi nyakati zake, ambayo yalikuwa kunyakuliwa na Shetani. Kwa sababu hiyo, kulikuwepo makabila kumi na mbili chini ya Musa (Kut 24:4), na Yesu alikuwa na mitume kumi na mbili (Math 10:1).

Uthibiti batili wa Shetani wa kipindi cha siku saba za uumbaji ulifidiwa na familia ya Yakobo kuwa na watu sabini (Mwanzo 46, 27) Musa kuwa na wazee sabini (Kut 24:1), na Yesu kuwa na wanafunzi sabini (Lk 10:1), kila kundi likifanya kazi muhimu katika mwelekeo wa mlolongo wa ukombozi.

E. Mkongojo	
Yakobo	Kuvuka mtoni Yordani akiegemea mkongojo Mw 32 : 10
Musa	Kuvuka Bahari ya Sham (Nyekundu) na mkongojo Kutoka 14 : 16
Yesu	Fito la chuma (kuvuka bahari chafu ya dunia ya mateso)

E: Mkongojo, ambao unaweza kupiga ufisadi, ukiongoza njia, na kuweka nguvu, ni ishara ya Neno la Mungu, na hivyo, ishara ya Masihi ajaye. Yakobo aliingia katika nchi ya Kanaan akiegemea mkongojo wake pale alipokuwa anavuka Yordan (Mwa 32:10) na Musa aliwaongoza Waisrael kuvuka Bahari ya Sham (Nyekundu) akiwa na mkongojo wake (Kut 14:16). Hili linafunika mtu wa anguko akivuka toka dunia ya dhambi na kuingia dunia adilifu, wakiongozwa na Masihi na kumtegemea Masihi, anayechapa ufisadi. Yesu anayechapa ufisadi kama “fito la chuma” (Ufu 2:27, 12:5), alikuwa aongoze watu wote toka dunia ya mateso, kuvuka bahari chafu ya dunia hii, na kuifikia dunia adilifu.

F Ushirika wa Mama na Mvulana wake	
Yakobo	Rebeka na Yakobo Mwanzo 27:43
Musa	Mama wa Musa anamponesha na kumkomesha Kutoka 22:8
Yesu	Maria anamponesha Yesu Math 2:13

G. Dunia batili → Dunia Adilifu	
Yakobo	Haran → Kanaan Mw 31 : 13, 17, 18
Musa	Misri → Kanaan Kutoka 3:8
Yesu	Misri → Palestina Math 2:13

F: Dhambi ya Hawa ilikuwa dhambi – mzizi, ambayo ilizaa tunda pale Kaini alipomuua Abeli. Hivyo, shetani alimvamia binadamu na kusindika tunda la dhambi kupitia kwa mama na mwana. Katika msingi wa kanuni ya ukombozi kwa njia ya malipizi, mama na mwana lazima wageuze mlolongo huu, kwa kushirikiana kupelekea utenganisho kuondokana na shetani. Hivyo, zilikuwa jitihada za mama na kwa njia ya ushirikiano kwamba Yakobo alipata baraka na alikuwa tayari kutimiza sharti la kumtenganisha na Shetani (Mwa 27:43). Na kwa njia ya kushirikiana na mama yake, Musa alitokea kuwa katika nafasi ya kutimiza kusudio la Mungu (Kut 2:2). Yesu pia alisaidiwa na mama yake katika kukamilisha utume wake (Math 2:13).

G: Mtu kiongozi katika toleo la ukombozi lazima afuate mlolongo wa ukombozi ambao huongoza toka dunia ya shetani kuelekea dunia ya kimbingu. Yakobo alitembea katika mlolongo wa ukombozi kutoka Haran kwenda Kanaan (Mwa 31-33), na Musa alitembea katika mlolongo kutoka Misri kwenda Kanaan (Kutoka 3:8). Yesu naye alitoa maisha yake yote kubadilisha dunia ya Shetani kuwa dunia adilifu.

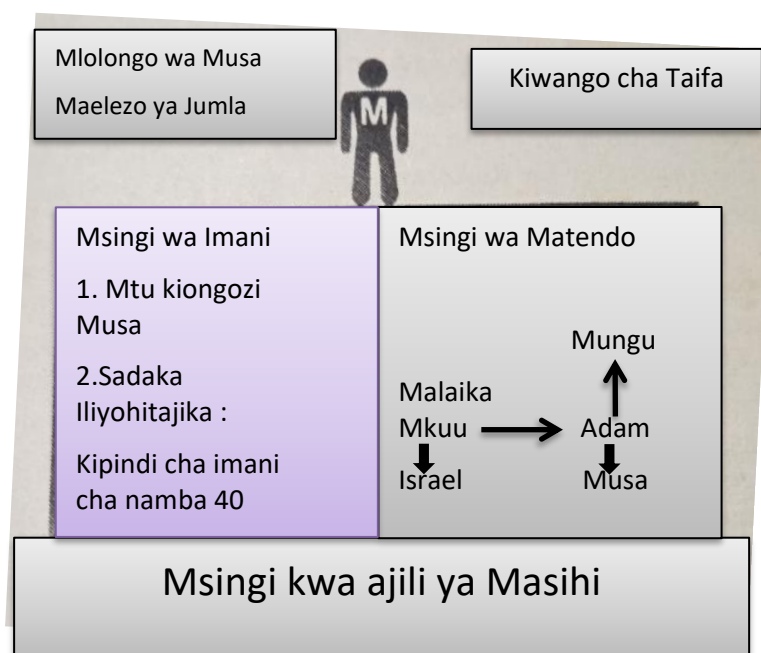
H: Hatima ya Toleo la Ukombozi ni kumwagamiza kabisa Shetani. Kwa hiyo, Yakobo alizika sanamu chini ya mkwaju zikimwakilisha Shetani. (Mwa 35:4), Musa aliiteketeza sanamu ya ndama wa dhahabu (Kutoka 32:20), naye Yesu, kupitia maneno yake na nguvu, ilikuwa auwe dunia ya dhambi na kupata ushindi wa shetani kujisalimisha.

H. Kuuwa dunia ya dhambi	
Yakobo	Kuzika sanamu chini ya mkwaju Mw 35:4
Musa	Kuteketeza sanamu ya ndama wa dhahabu Kutoka 32:20
Yesu	Kumsalimisha Shetani

III. MPANGO WA MUNGU WA UKOMBOZI CHINI YA MUSA.

A. Maelezo ya Jumla ya Mpango wa Mungu.

Kanuni ya Toleo la Ukombozi lilikuwa sawia wakati wa Musa kama katika toleo la awali, kwamba ilimbidi akomboe msingi wa Imani na msingi wa Matendo ili kuweka msingi wa Masihi. Hata hivyo, katika Toleo la Ukombozi chini ya Musa, tunagundua kuwa kuna tofauti aina mbili kutokana na toleo la nyuma. Kwanza, Musa alisimama katika msingi wa Masihi uliofanikiwa ambao tayari ulishawekwa na familia ya Isaka, na mafao ya kazi hii iliyotimilika ilikuwa kwa Musa kutimiza masharti ya malipizi yake. Pili upeo wa toleo ulikuwa umepanuka kutoka upeo wa familia hadi upeo wa taifa. Mungu alimchagua Musa kuongoza Waisrael kutoka dunia ya Shetani ya Misri hadi Kanaan, ambayo iliwakilisha Ufalme wa Mbingu. Kwa maneno mengine Mungu alifanya toleo lake ili kukomboa Ufalme wa Mbingu (Kanaan) katika upeo wa taifa.

1 Msingi wa Imani.

a- Mtu kiongozi kwa ajili ya kukomboa Msingi wa Imani

Musa alikuwa mtu kiongozi ambaye alikuwa akomboe Msingi wa Imani. Hata hivyo, Mungu alimchagua Musa, katika nafasi ya toleo kwa namna fulani tofauti na wale viongozi waliotangulia, Adam, Nuhu na Ibrahim. Awali ya yote, Musa alisimama katika nafasi akimwakilisha Mungu, na hata “kuwa kama” Mungu (Kut 4:16, 7:1), pili, Musa kama mwakilishi wake ikimaanisha kumweka Musa kama kielelezo cha Yesu. Ndiyo kusema kwa kuwa Roho wa Mungu angekaa ndani ya Yesu, halafu Mungu kumfanya Musa kuwa mwakilishi wake ina maana kumjenga Musa kuwa mfano wa kuigwa na Yesu.

b- Sadaka iliyohitajika kwa ajili ya Msingi wa Imani

kwa sababu ya kuwa katika nafasi ya toleo maalum, Musa hakulazimika kutoa sadaka-ishara ya vitu kama ile ya Abeli, Nuhu na alivyotoa Ibrahim. Aliweza kukomboa Msingi wa Imani kwa kutimiza kipindi cha siku arobaini za msingi za kutenganishwa na shetani. Kuna sababu mbili juu ya hili.

Kwanza Musa alisimama katika msingi wa mafanikio ya sadaka za vitu alizotoa Abeli, Nuhu na Isaka. Pili kwa kuweka msingi wa ushindi kwa ajili ya Masihi uliowekwa na familia ya Isaka, zama zilikuwa zimepita ambazo kafara ilikuwa sadaka iliyohitajika badala ya Neno, na Musa alikuwa ameingia katika zama za toleo la msingi wa ukombozi zilikuwa zimeisha na zama za toleo la ukombozi zilikuwa zimeanza.

Kwa kuwa toleo lilikuwa limecheleweshwa muda mrefu hata tangu nyakati za Adam – sharti la malipizi lilikuwa lazima ili kukomboa kipindi hiki kirefu cha shambulio la shetani. Lilipaswa kuwa sharti lenye msingi wake katika nambari arobaini, ambayo ni namba inayowakilisha kujitenga na shetani. Katika zama za toleo la ukombozi, msingi wa imani ungeweza kukombolewa kupitia malipizi ya mtu kabakia katika umoja wa Neno la Mungu katika kipindi cha kujitenga na shetani, kipindi ambacho kina msingi wa namba arobaini badala ya kutoa sadaka ya mali.

2. Msingi wa Matendo.

Kiongozi mkuu kwa ajili ya toleo la kuweka Msingi wa taifa wa matendo alikuwa Musa mwenyewe. Kama ilivyoelezwa awali, Musa alikuwa kiongozi mkuu akiwajibika kuweka Msingi wa Imani, ambao ni uhusiano wima na Mungu. Kwa kufanya hivyo alikuwa katika nafasi ya Yesu kwa sababu alikuwa anasimama kama Mungu kwa watu (Kut 4:16, 7:1). Kwa sababu hiyo, Musa alikuwa katika nafasi ya mzazi wa taifa la Waisrael. Bado na yeye kama nabii, alikuwa na jukumu la kutayarisha njia kwa ajili ya Yesu, Musa vilevile alikuwa kama mtoto wa Yesu. Hivyo aliweza vilevile kuwa kiongozi mkuu, au kusimama katika nafasi ya Abeli, kwa ajili ya Msingi wa kitaifa wa kimatendo. Hii ni kanuni sawia na aliyoitumia Abeli, katika nafasi ya mzazi, akafanikiwa kutoa sadaka na kuweka Msingi wa Imani ambao awali ungewekwa na Adam.

Kama Waisrael, katika nafasi ya Kaini, wangempenda Musa na kumtii kwa dhati baada ya kuweka nafasi ya Abeli kwa ajili ya Msingi wa Matendo, na hapo sharti la malipizi la kuondoa Hulka Anguko katika upeo wa taifa lingetimizwa, uhusiano wa wima wa Musa na Mungu ungekuwa katika utaratibu mlalo baina ya Musa na watu na Msingi wa kitaifa wa kimatendo ungeanzishwa.

3 Msingi kwa ajili ya Masihi .

Kama Musa angepita moja kwa moja katika kipindi cha arobaini cha kutenganishwa toka kwa shetani chini ya Neno la Mungu, hapo sharti la malipizi Msingi wa Taifa wa Imani ungetimizwa. Kama Waisrael, chini ya Musa mshindi, wangekomboa Msingi wa Matendo basi Msingi wa Taifa wa Masihi ungekuwa

umeanzishwa. Katika msingi huu, waisrael walipaswa kumpokea Masihi na kuzaliwa upya na kutakaswa kutokana na dhambi ya asili. Na hapo wangeitambua hulka Asili na wangukuwa watu wakamilifu. Hata hivyo, waisrael hawakumwamini Musa, na mlolongo wa taifa wa kuikomboa Kanaan uliishia kwa kurefushwa mara mbili.

B: Mlolongo wa kwanza wa Ukombozi wa kitaifa wa Kanaan.

Ili Musa awe kiongozi mkuu akiwakilisha waisrael kwa ajili ya mlolongo wa malipizi ambayo yangekomboa Msingi wa kitaifa wa imani, Musa alitumia miaka arobaini katika Ikulu ya Firauni, makao makuu ya dunia ya Shetani. Ingawa kwa dunia alikuwa Mwana – Mfalme kwa sababu alilelewa na binti mfalme (Kut 2:10), kiukweli Musa alilelewa na mama yake, aliyeishi Ikulu kama yaya wake (Musa) na alimmiminia uja uzito wa Mungu wa Israel na juu ya urithi wake kama mmoja wa watu wateule. Hatimae aliiacha Ikulu, akichagua kuteseka na watu wa Mungu kuliko kufaidi Ikulu ya dhambi, na Ulimwengu usiodumu wa Ikulu ya Firauni (Waheb 11:24). Kwa kipindi chote cha miaka arobaini katika Ikulu Musa alitimiza kipindi cha –arobaini cha kujitenganisha na Shetani na kukomboa Msingi wa Imani.

Ili kujenga Msingi wa Imani, Musa wakati huo huo alifaulu kuwa katika nafasi ya Abeli katika Msingi wa Matendo. Waisrael, waliokuwa katika nafasi ya Kaini, iliwabidi kwa imani wamtii na kujisalimisha kwa Musa, aliyekuwa katika nafasi ya Abeli. Wangukuwa kitu kimoja na Musa na wangerithi kusudio la Mungu. Hili lingekomboa Msingi wa kitaifa wa Matendo. Kama hili lingefanyika, Msingi wa Matendo ungewekwa wakati wa kipindi cha waisrael kurudi kwao Kanaan chini ya uongozi wa Musa.

Akiwa na dhumuni hili akilini, Musa alitimiza sharti la kuanza mpango wa Mungu. Musa alihakikisha kupania kwake kwa Mungu na kwa Waisrael alipomuua Mmisri pale alipomuona akimpiga Mhebrania (Kut 2:12)*. Baada ya kuona Musa anafanya hivyo Waisrael wangemwamini na kuungana na Musa. Na hapo kupitia kwa Musa wangeambiwa na Mungu kusafiri kuelekea nchi ya agano ya Kanaan kwa njia ya moja kwa moja kupitia jimbo la Wafilisti, na wasingepita njia ndefu kupitia bahari (Nyekundu) ya Sham kwenda mbuga za Sinai. Kwa kuunganika kwao na Musa wakati wa siku-ishirini na moja za safari ya kuelekea Kanaan, msingiwa matendo ungeweza kwa mafanikio kuwekwa, na mlolongo huu ungefidia miaka ishirini na moja ya mlolongo wa Yakobo nchini Haran. Kutoka 13:17 inasema, pale Firauni alipowaacha watu kwenda, Mungu hakuwaongoza kwenye njia ielekeayo nchi ya Wafilisti, ingawa hiyo ilikuwa karibu ; kwa kuwa Mungu alisema, pengine watu watatubu watakapoona vita, na kurudi Misri. ‘ “ Kifungu hiki kinaonyesha kuwa mpango wa awali wa Mungu aliokuwa nao ilikuwa wapite nchi ya Wafilisti, ambayo ilikuwa ya haraka na ya moja kwa moja.

Hata hivyo, badala ya kumwamini Musa, waisrael wakatoa habari ya kuua alikofanya Musa, na Musa akatoroka toka kwa Firauni kama ilivyoandikwa Kutoka 2:15, “pale Firauni aliposikia habari hizo,

*Ingawa Musa alimuuwa mtu, alifanya hivi kwa kumteteya mtu mwingine, tena na kujuakabisa ya kwamba diambo hili likijulikane, yeye atapotesha nafasi zake za pekee pamoja na maisha yake. Ka hivyo, lilikuwa tendo la uhaki na ishara ya kuonyesha kupendelea kwake kwa kusimama upande wa wa waisrael.

alimtafuta Musa amuue” Musa alienda kujificha katika mbuga za Midiani, na hivyo mlolongo wa kwanza wa ukombozi wa kitaifa wa Kanaan usingeweza hata kuanza bado.

C: Mlolongo wa Pili wa Ukombozi wa kitaifa wa Kanaan.

1. Msingi wa wa Imani na Msingi wa Matendo.

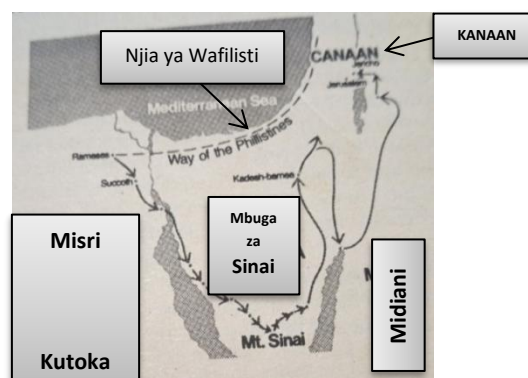
Kwa kuwa mlolongo wa kwanza wa ukombozi wa taifa wa Kanaan ulikuwa haujaanza bado malipizi ya kipindi cha miaka arobaini ambayo Musa aliweka akiwa Ikulu kwa ajili ya msingi wa Imani yalivamiwa na shetani. Kwa hiyo Musa alilazimika kuweka kipindi cha pili cha miaka arobaini cha kutenganishwa na shetani. Alifanya hivyo kwa ya njia ya kukimbilia uhamishoni katika mbuga za Midiani. Kwa njia hii aliweza kuukomboa msingi wa Imani wa mlolongo wa pili wa kitaifa.

Mwishoni mwa kipindi hiki, Mungu alimtokea Musa na kusema,

.....nimeona adha ya watu wangu waliopo Misri, na nimesikia kilio chao kwa sababu ya uongozi wao wa kazi, najua mateso yao, na nimekuja kuwakomboa toka mikononi mwa Wamisri, na kuwaopoa na kuwaleta katika nchi nzuri, kubwa, nchi inayotiririka maziwa na asali, katika maeneo ya Wakanaan.....na sasa, tazama, kilio cha watu wa Israel kimenifikia na nimeona ukandamizaji ambao Wamisri wanawafanyia. Njoo, nitakutuma kwa Farao ili uwaleta watu wangu wana wa Israel, toka Misri (Kut 3:7-10).

Katika kipindi cha miaka yake arobaini katika mbuga za Midiani, Musa alikomboa msingi wa Imani na wakati huo huo akaanzisha nafasi yake kama kiongozi mkuu wa msingi wa matendo. Toleo la Mungu lilianza na Musa kuanzisha msingi wa kuweka mlolongo wa ukombozi wa kitaifa kwa kuwapiga Wamisri kwa miujiza mitatau na maafa kumi (Kut 4:7-10). Waisrael waliyashuhudia haya na kugundua kuwa Musa alikuwa kiongozi kweli aliyetumwa na Mungu. Katika kianzio hiki mlolongo wa pili wa ukombozi wa kitaifa wa Kanaan hatimae uliweza kuanza. Hata hivyo, ukweli kwamba Waisrael walikuwa mwishowe wakimfuata Musa haikumaanisha kuwa sharti la malipizi la kuondoa Hulka Anguko lilikuwa limeisha (kutimizwa). Shetani aliweza kushambulia wakati wa mlolongo wa toleo hili na kusababisha kipindi hiki kirefu kupewa yeye. Ili kukomboa kipindi hiki kilichopoteza malipizi katika kianzio cha taifa, Waisrael, katika nafasi ya Kaini, walijisalimisha kwa Musa, kumtii na kubaki kuwa kitu kimoja katika kipindi chote, mpaka ujio wao katika nchi ya Kanaan. Matokeo yake, Waisrael walilazimika kuingia Kanaan wakiwa watiifu kwa Musa wakati wote wakiwa katika mlolongo wa mbugani. Na hapo ndipo Msingi wa kitaifa wa Matendo uliweza kujengwa.

Mungu tayari alijua hili, ingawa Waisrael walimwamini Musa vya kutosha kuanza safari kwenda nchini Kanaan, hawakuwa na imani timilifu pamoja naye. Mungu alihofu kwamba kama wangeenda moja kwa moja, kulikuwepo hofu ya kupigana vita (Kut 13:17) kungechangia ukosefu wao wa imani,

na ilikuwa rahisi kurudi Misri na kuacha toleo lake bila kutimizwa. Kwa sababu hiyo, Mungu badala yake aliwaongoza kupitia bahari (Nyeckundu) ya Sham na kupitia Sinai, hata kama itachukua muda mrefu, mungu aliendelea kuwaonyesha neema yake kwa kutenda miujiza. alikuwa anajaribu kuifanya (safari) ngumu kwao ili wakose kuamini na kurudi Misri. Matokeo yake, Musa alianza pamoja na Wanaisrael kile ambacho kingekuwa mlolongo wa miezi ishirini na moja kupitia kwenye pori (mbuga).

2. Hema katika mpango wa Ukombozi.

Mwanzoni mwa mwezi wa tatu baada ya Waisrael kutoka Misri, walirejea katika mbuga za Sinai. Pale, Mungu alimpa Musa maagizo maalum. Mungu alimwambia awatakase watu (Kut 19:10) na kuimarisha imani yao. Na hapo Musa alipanda mlima Sinai akiwa na wazee sabini na kukutana na Mungu (Kut 24:9,10). Huko, Mungu alionyesha utukufu kwa watu wake, kama inavyofafanuliwa katika Kutoka 24:15-17,

na hapo Musa alikwea mlima nautukufu wa Bwana ulitua juu ya Mlima Sinai, na wingu liliufunika kwa siku sita, na siku ya saba alimwita Musa kutoka katikati ya mawingu. Wakati huu tokeo la utukufu wa Bwana lilikuwa kama moto uteketezao juu ya mlima na kuonwa na watu wa Israel.

Hii ilikuwa ni kuwaonyesha kuwa Mungu alichukua hatua hizi ili watu wa Israel wawe na imani thabiti kwake.

Mungu alimwita Musa kileleni na kumuomba afunge kwa siku arobaini ili aweze kupokea vipande viwili vya mawe vikiwa na Amri kumi (Kut 24:18). Wakati Musa akiendelea kufunga mlimani, alipokea maagizo juu ya sanduku la agano na Hema (Kut 25-31). Pale, funga ya siku arobaini ilipomalizika, alipokea vipande viwili vya mawe vikiwa vimeandikwa Amri kumi (Kut 31:18). Pale Musa alipotelemka chini ya mlima, alikuta Waisrael wamepoteza imani kwa Mungu na walikuwa wanamwabudu ng'ombe wa dhahabu kama Mungu wao (Kut 32:2-4). Wakati wa siku arobaini ambazo kiongozi wao hakuwa pamoja nao, Waisrael walishapoteza imani na waliasi dhidi ya Mungu mwenyewe ambaye aliwaongoza pamoja na miujiza mingi. Pale Musa alipoona hali hii, alichukizwa sana, akiwa kwenye kitako cha mlima, alitupa vipande hivyo ardhini, akavivunja (Kut 32:19).

Mungu alimtokea Musa tena na kumpa maelekezo kukata mawe mawili kama yale ya kwanza (Kut 34:1). Baada ya Musa kumaliza funga yake ya siku arobaini alipokea tena Amri kumi, zikiwa zimeandikwa kwenye vipande viwili vya mawe. Waisrael walijenga kisanduku cha agano na Hema, vipande vya mawe mawili ndani yake kama kiini :-

a: Umuhimu wa vipande na sanduku la agano

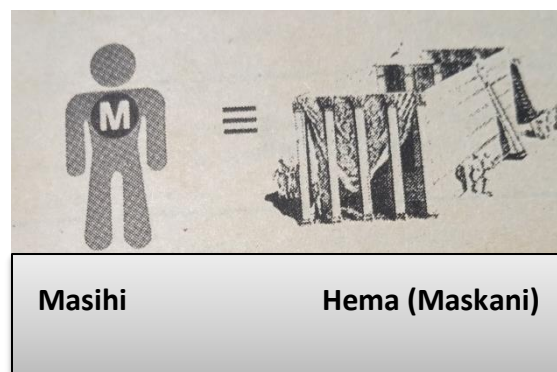
(i) Umuhimu wa vipande

Adam na Hawa waliumbwa kwa Neno. Kama wangejikamilisha wenyewe, wangukuwa miili mikamilifu ya neno. Hata hivyo kwa sababu ya Anguko, walipoteza Neno. Vipande vilivyokuwa na Amri za Mungu ambazo Musa alipokea baada ya kipindi cha arobaini cha kutenganisha toka kwa shetani, vilikuwa na maana maalum. Hivi ni viwakilishi hasa vya Neno, kiishara vikiwakilisha kukombolewa kwa Adam na Hawa toka dunia ya Shetani. Hivyo, viapnde viwili kama ishara ya Adam na Hawa, vilevile viliashiria Yesu na Roho Mtakatifu, ambao wangukuja kama umwilisho kamili wa Neno. Hii ndiyo maana Yesu anaonyeshwa kama “jiwe jeupe (Ufunuo 2:17) na “Mwamba” (1Wakor 10:4).

Kupokea vipande kwa Musa vikiwa na maneno ya Mungu pia kunaonyesha kuwa zama za toleo la msingi wa ukombozi zimepita. Kwa maneno mengine, zama ambazo mtu angeweza kujihusisha na Mungu tu kupitia sadaka za vitu imepita, na mtu wa anguko ameingia zama za mpango wa ukombozi, ambamo mtu anaweza kuhusiana na Mungu kupitia Neno.

(ii) Umuhimu wa Hema

Yesu alilinganisha hekalu katika Yerusalemu na mwili wake (Yoh 2:21), na Paulo alisema Wakristu ni mahekalu ya Mungu (1Wakor 3:16). Hekalu ni taswira-wakilishi ya Yesu. Hata hivyo, wakati wa mlolongo wao jangwani, Waisrael hawakuweza kujenga hekalu na hivyo walijenga Hema badala yake. Hivyo, Hema ambayo ilikuwa kielelezo kidogo cha hekalu, ilikuwa ni kiwakilishi-ishara cha Yesu. Kwa sababu hii pale Mungu alipomwamuru Musa kujenga Hema alisema.....hebu wanifanyie mimi madhabahu, ili niishi katikati yao. (Kut 25:8) kutokana na hayo, Hema ni ishara ya Masihi ambaye Waisrael walikuwa wamtumikie kwenye mlolongo wao kule mbugani.

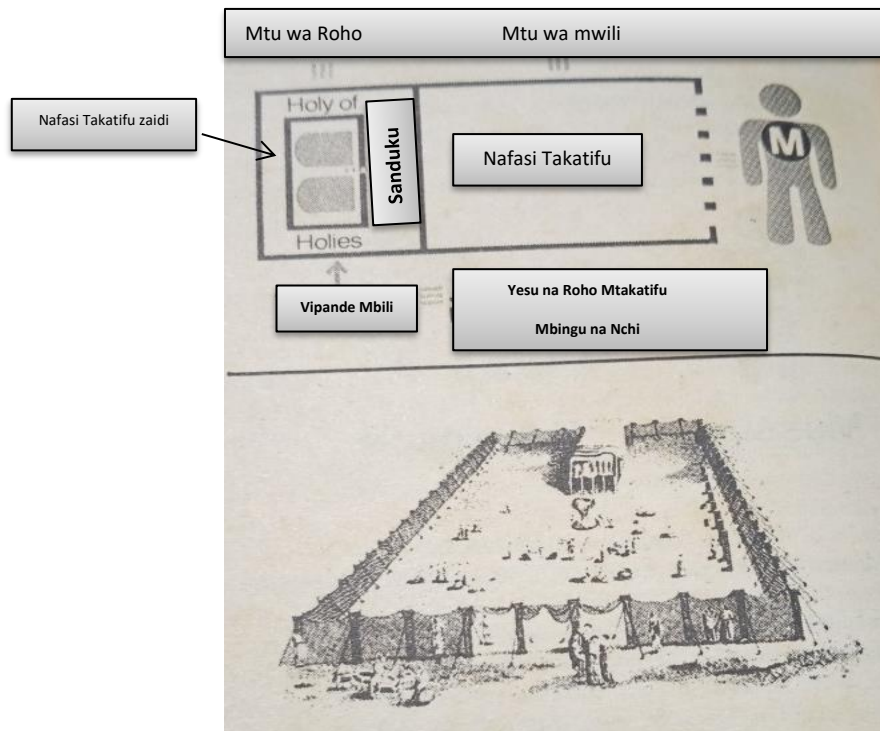

(iii) Muundo wa Hema

Tabenako ilikuwa na sehemu Takatifu sana (Kut 26:33,34). Ni makuhani wakuu tu wangeingia sehemu Takatifu sana, na hilo ni mara moja kwa mwaka, kwa ajili ya kutoa kafara. ndani ya sehemu Takatifu sana kulikuwemo sanduku la agano, ndani mwake mlikuwa na vipande viwili vya mawe, hivi viliashiria Yesu na Roho Mtakatifu, na mbingu na dunia. Tunaweza kufikiria sanduku la agano, kwamba katika tafsiri finyu, ni ulimwengu mdogo wa Ulimwengu, na kuwa kiduchumbingu cha tabenako. Sehemu Takatifu sana inaashiria roho-pekee ya Yesu na dunia halisi isiyoonekana, na sehemu Takatifu, ambayo ilikuwa ni sehemu ya kawaida kwa ajili ya sadaka za kafara, inaashiria mwili wa Yesu na dunia halisi ione kanayo.

b: Dhumuni la mpango wa Mungu pamoja na vipande vya mawe na Hema.

Kwa mtazamo wa Mungu, mara tu Waisrael walivyoondoka Misri ilikuwa imeamriwa kwamba waende moja kwa moja Kanaan bila kurudi nyuma, ilikuwa ni lazima kuingia Kanaan kwa gharama zozote.

Mpaka hapo, Mungu alitafuta namna ya kuwatia moyo Waisrael ili kumwamini kwa kuendelea kufanya miujiza, akianza mwanzo kabisa mwa toleo.

Baada ya kuanza safari yao ya kwenda Kanaan, Mungu aliwaongoza na kuwalinda wana wa Israel katika safari yao yote mbugani kwa kuwafanyia miujiza mbalimbali aliwaongoza kwa nguzo wingu lililong'ara kama moto na kwa nguzo ya moto (Kut 13:21) kwa kugawa maji ya Bahari Nyekundu (Kut 14:21); kwa kuwapa manna na nyama (kware) (Kut 16:12, 13,35); alimwamuru Musa kutoa maji kutoka kwenye mwamba kwa ajili ya kuwanywesha watu (Kut 17:6); na akawashinda kwa Amaleki kwa nguvu zake (Kut 17:10-13). Mbali na haya yote, wana wa Israel wakapoteza imani kwa Musa na Mungu mara nyingi, na mwisho kukawa na hatari ya kwamba hata Musa mwenyewe pengine angetenda isivyostahili kwa kukosa imani.

Kwa sababu hii, Mungu aliona umuhimu wa kuumba mtendewa wa imani ambaye hawezi kubadilika daima, hata kama mtu atabadilika. Kama kutakuwepo hata mtu mmoja miongoni mwa Waisrael ambaye ataamini katika mtendewa huyu wa imani, basi Mungu angeweza kutekeleza nia yake kwa kumfanya mtu huyo imani yake iwe mwakilishi wa Waisrael. Na baadae kuipitisha kwa kila mtu kama vile mchezo wa kupokezana fimbo. Mtendewa huyo wa imani ilikuwa ndiyo tabenako, ambalo lilihifadhi kinara na vipande vya mawe na kuashiria Masihi. Kwa jinsi hii, Waisrael kujenga tabenako ilikuwa na maana kwamba Masihi amekwisha kuja. Vivyo hivyo kama wangeendelea kumfuata Musa mpaka waingiapo nchi iliyobarikiwa ya Kanaan, na kuitumikia tabenako kwa unyenyekevu unaostahili mbele ya Masihi, basi wangukuwa wamejenga msingi wa matendo wa kitaifa.

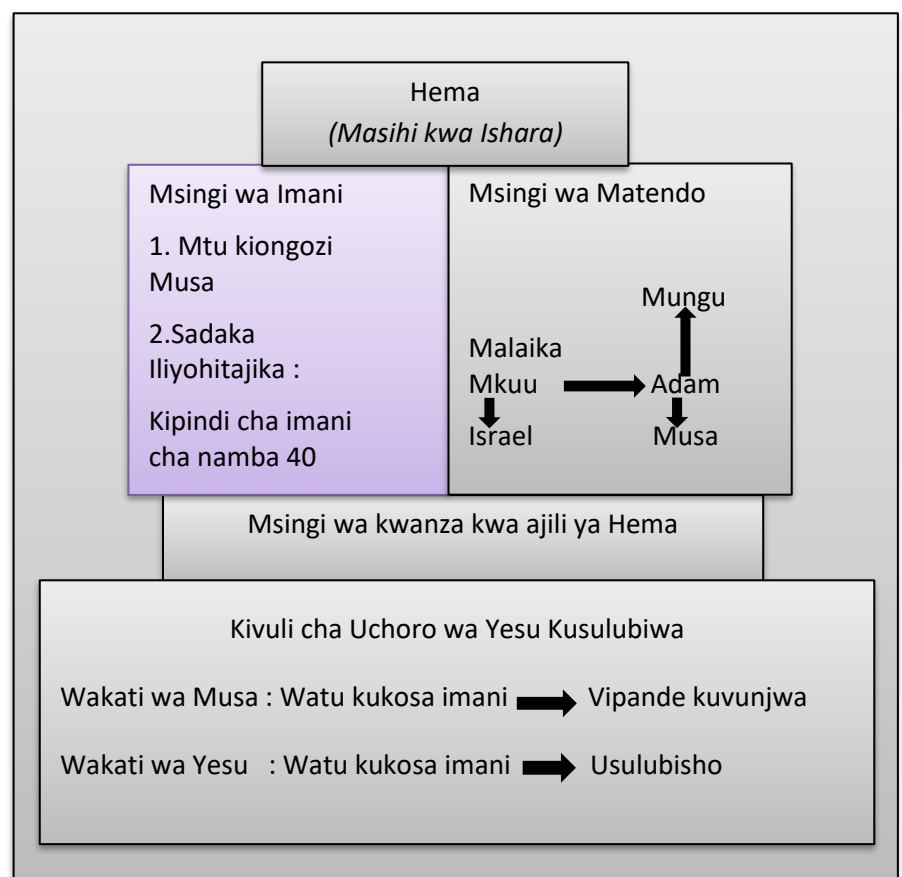
c. Msingi wa Hema.

Kwa kuwa ujio wa Masihi lazima utanguliwe na msingi kwa ajili ya Masihi na Hema lilikuwa Masihi mfano, hivyo kulipokea kunatanguliwa kuwepo kwa ajili ya vivyo hivyo msingi wa imani na msingi wa matendo ulikuwa lazima kwa msingi wa Hema.

(i) Msingi wa kwanza kwa ajili ya Hema.

Kutokana na funga ya siku arobaini ya Musa pale Mlimani Sinai {Kut.24:18}, Mungu alimtaka aanzishe kipindi cha arobaini cha kujitenga kutoka kwa Shetani na hivyo kuweka Msingi wa Imani wa Hema. Kilichokuwa kifuate, Waisraeli walitakiwa kumtumikia na kumtii Musa wakati wa kipindi cha siku arobaini cha kujitenga toka kwa shetani na mpaka ambapo watakuwa wamejenga tabenako, kwani hii ingeweka Msingi wa Matendo. Hata hivyo Waisraeli walitokomea katika kutoamini na kutengeneza na kuabudu ndama wa dhahabu {Kut.32:2-4}. Kwa kuwa sharti la malipizi la kuondoa Hulka Anguko halikutimizwa, Msingi wa Matendo haukuwekwa. Pale Musa alipowaona Waisraeli bila imani chini ya mlima, alipandisha hasira na kurusha vipande {vya amri} ardhini na kuvivunja {Kut.32:19}.

Kwa kuwa vipande hivyo viliashiria Yesu na Roho Mtakatifu, Musa kwa kuvivunja kama hatua dhidi ya ukosefu wa imani wa watu alifanya uchuro kuwa Yesu ajapo atasulubishwa kama Waisraeli wasingekuwa na imani.

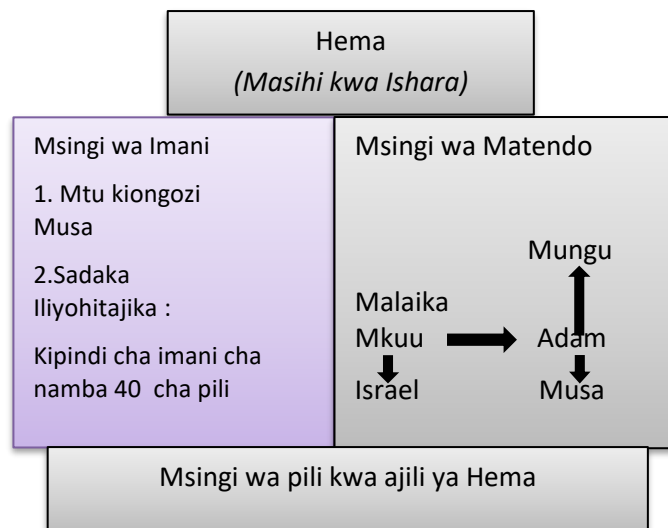
{ii} Msingi wa Pili kwa ajili ya Hema.

Baada ya kumleta Haruna na watu kutubu, Musa alifunga siku arobaini mchana na usiku kwa mara ya pili, hivyo kurudisha kipindi cha arobaini cha kutenganishwa toka kwa shetani. Katika msingi huu, Mungu aliandika jozi nyingine ya vipande na Musa maadili ya Tabenako {Kut.34:28}. Waisraeli sio tu walimtii Musa katika kipindi cha siku arobaini, bali pia walijenga Hema kulingana na maelezo toka kwa Mungu na Musa.

Hii ilikuwa ni siku ya kwanza ya mwezi wa kwanza wa mwaka wa pili tangu Waisraeli waondoke Misri. Hata hivyo, Msingi wa matendo usingeweza kutekelezwa kwa Waisraeli kujenga tabenako tu. Ili

kuujenga, Waisraeli walikuwa wawe kitu kimoja na Musa na kumtii na kuzingatia maadili ya Mungu juu ya tabenako kuwa ni thamani zaidi ya maisha yao.

Ilipofika siku ya ishirini ya mwezi wa pili wa mwaka wa pili tangu kutoka Misri, Waisraeli, wakiwa wamebeba kwa heshima Hema {Hesabu.10:11-12} waliondoka katika mbuga za Sinai kuelekea Kanaan chini ya uongozi wa nguzo ya wingu. Hata hivyo, walitumbukia kwa kukosa imani na kumlalamikia Musa, hivyo Mungu aliunguza sehemu ya kambi {Hesabu.11:1}, katika jitihada ya kuwaamsha. Lakini hawakuamka kutimiza makusudio ya Mungu na waliendelea kumlalamikia Musa na kutamani kurudi Misri {Hesabu.11:4-6}. Kwa kuangalia tena hali hii, tunaweza kuona kuwa Msingi uliofaulu kwa ajili ya Tabenako ulishambuliwa na Shetani.

Kwa hiyo, Mungu kwa mara nyingine aliwaagiza Waisraeli kuweka msingi wa siku arobaini wa kutenganishwa kutoka kwa shetani. Aliwapa kipindi cha siku arobaini cha kupeleleza kama sharti la kutimiza mlolongo wa pili wa ukombozi wa kitaifa wa Kanaan. Mungu alichagua watu kumi na mbili kupeleleza kwa siku arobaini, mtu mmoja kila kabila (Hesabu.13:1-15). Hata hivyo, isipokuwa tu Joshua na Kalebi wote walirudisha taarifa zisizo na imani (Hes 13:28-32). Waisrael waliposikia habari hizi kwa hasira walimlamikia Musa na kung'ang'ania kumchagua kiongozi mpya mwingine ili warudi Misri. Na hapo Mungu aliwatokea watu wote na kumwambia Musa, “.....mpaka lini watu hawa watanipuza? Na ni mpaka lini wataendelea kutoniadini, pamoja na maono yote niliyowafanyia?” (Hes 14:11). Hapo Mungu akasema, “lakini watoto wenu ambao mlisema watakuwa mawindo nitawaleta ndani wationa nchi mliyoisusa. Lakini kwenu ninyi miili yenu iliyokufa itaanguka mbugani na watoto wenu watakuwa wachungaji kondoo mbugani kwa muda wa miaka arobaini, na watateswa kwa sababu ya kukosa imani kwenu, mpaka mwili wa mwisho uliokufa ulale mbugani. Kulingana na hesabu ya siku mlizotumia kupeleleza nchi, siku arobaini kwa kila siku katika mwaka, mtalipia uovu wenu, kwa miaka arobaini, na mtabaini kisichonipendeza “ , “ (Hes 14:31-34).

Kwa hiyo taarifa zisizokuwa na imani zilipelekea kushindwa kwa kipindi cha upelelezi cha siku arobaini, na waisrael hawakuwa na uwezo wa kuweka msingi wa matendo pale Kadesh-Barnea. Matokeo yake, mlolongo wa pili wa taifa (mlolongo wa siku – ishirini na moja katika mbuga) ulirefushwa mpaka mlolongo wa tatu, mlolongo wa miaka – arobaini kwa mara ingine tena mbugani (Nyikani).

D. Mlolongo wa tatu wa ukombozi wa kitaifa wa Kanaan.

1. Msingi wa Imani.

Kwa sababu ya kukosa imani kwa waisrael, mlolongo wa pili wa ukombozi wa kitaifa wa Kanaan uliishia kushindwa. Hivyo, kipindi cha miaka arobaini katika mbuga za Midiani, ambao Musa aliweka msingi wake wa imani wa mlolongo huu wa pili, ulichukuliwa na Shetani. Kwa kushindwa kazi ya kupeleleza siku arobaini nchini Kanaan, ili kukomboa msingi wa imani kwa kipindi cha mlolongo wa tatu. Hivyo aliwaongoza waisrael katika mlolongo wa miaka arobaini ya kutangatanga mbugani ambao uliishia baada ya kurudi Kadesh – Barnea. Kwa kuitunza tabenako kwa imani kuu na utiifu katika kipindi hiki cha miaka arobaini wakitangatanga, Musa, aliweka tena kipindi cha arobaini cha kutenganishwa kutoka kwa Shetani.

2. Msingi wa matendo .

Kama wakati wa kipindi cha miaka arobaini cha kutangatanga (mbugani), nyikani, waisrael wangejisalimisha na kwa utiifu wangeungana na Musa, ambaye aliitunza na kuwa pamoja na Hema bila kubadili imani, na hivyo wakaingia nchi ya Kanaan, msingi wa matendo ungewekwa katika mlolongo wa tatu wa ukombozi wa kitaifa wa Kanaan. Vivyo hivyo hiki kipindi cha miaka arobaini ya kutangatanga mbugani kilikuwa ni kipindi ambacho msingi wa imani ulipaswa kuwekwa kwa ajili ya mlolongo wa tatu ili kupata msingi wa kuondoka katika mlolongo wa tatu kuelekea Kanaan. Mlolongo wa tatu kwa ajili ya msingi wa matendo ulianzishwa chini ya Musa, lakini ulihitimishwa chini ya uongozi wa Joshua. Lazima ueleweke katika mtazamo wa awamu hizi mbili.

a. Msingi wa matendo chini ya Musa.

Akiwa na wasiwasi kwamba watu wake wangetumbukia tena katika kukosa imani, Mungu katika rehema zake, aliwapa waisrael sanduku, Hema na vipande vya mawe vikiwa na amri kumi. Kama waisrael wangeshika maadili ya tabenako wakiwa na imani yakinifu baada ya kupokea rehema hii kutoka kwa Mungu katika mlima Sinai, au wakati wa kipindi cha upelelezi, basi pale wangeweza kulipia mwanzo ulioshambuliwa na mlolongo wa pili.

Kwa maneno mengine, wangeweza kukomboa hali yao mpaka ile ambayo walikuwa nayo wakati wanaondoka Misri, kwamba kwa kuunganika na Musa baada ya kupokea rehema ya maajabu matatu, na maafa kumi. Vivyo hivyo kama hawa waisrael ambao walimfuata Musa Kadesh – Barnea baada ya kipindi cha malipizi ya miaka arobaini mbugani wangenyenyekea na kuhudumia vipande, kinara na tabenako, hapo taifa la Israel kwa ushindi lingeelekea nchi ya Kanaan.

Kwa kuwa vipande vilikuwa sehemu ndogo ya mfano wa sanduku, na sanduku lilikuwa mfano mdogo wa Hema basi vilevile vipande vilikuwa sehemu ndogo ya mfano wa Hema. Hivyo Hema au sanduku vinaweza kuwakilishwa na vipande au zaidi , na chanzo cha vipande ambacho ni mwamba ambamo kwayo vilifanyika. Hivyo Biblia huandika kumbukumbu kwamba kuanza kwa mlolongo wa tatu wa ukombozi wa kitaifa wa Kanaan chini ya mwamba kule Kadesh – Barnea (Hes 20:8-11)

Waisrael walikuwa wananong'ona ng'ona kwa chuki dhidi ya Musa kwa sababu hawakuwa na maji. Ili kuwaokoa waisrael, ambao kwa mara nyingine walikuwa wanajitosa katika ukosefu wa imani pamoja na kusota miaka arobaini mbugani (Hes 20:4-10), Mungu alimuamuru Musa awape watu maji (20:8) kwa sababu walikuwa wakilalamika na kumlaumu kwa kutokuwa na maji, Musa alikasirishwa na watu wake na akapiga mwamba mara mbili kwa ufito wake (Hes 20:11), Mungu hakufurahishwa, na alisema, "kwa kuwa hukuniamini, kunitakatisha mbele za macho ya waisrael, kwa hiyo hutalileta kundi hili katika nchi ambayo nimewapa (Hes 20:12)

Kwa kupiga mwamba mara mbili, pale ambapo angepiga mara moja (kama Mungu alivyomtaka afanye mapema pale Refidim (Kut 17:6), Musa alishindwa kuzindua toleo kwa mafanikio na pia alijizuia mwenyewe asiingie katika nchi iliyobarikiwa ya Kanaan, pamoja na kwamba ilikuwa inaonekana (Hes 20:24; 27:12-14; Kumbukumbu la Torati 3:23-37). Kuna tofauti ipi kati ya wakati Musa alipopiga mwamba pale Horeb huko Refidim na muda huu mpaka Mungu akamkemea kumzuia Musa asiende nchini Kanaan, ambamo Musa alitamani kuingia?. Baada ya kufanya kazi kwa udhati kabisa kwa muda wote wa maisha yake, aliongoza watu wake wasio na imani kuelekea hatima maridhawa, nchi iliyobarikiwa, ni kwa kiasi gani Musa alitaka kuingia Kanaan! Alimuomba Mungu, " " "Niruhusu niendele, naomba, na nione nchi nzuri ng'ambo ya Yordan, nchi nzuri ya milima na Lebanon"" (Kumbukumbu la Torati 3:25). Mungu alimjibu kwa ukakamavu, " " " usiongee zaidi kwangu juu ya hili"" (Kumbukumbu la Torati 3:26). Pamoja na Musa kufika Yordan, kwa sababu ya tatizo la kuleta maji kutoka kwenye mwamba alikufa mlimani Pisgah katika nchi ya Moab bila kukanyaga nchi ya Kanaan (Yoshua 34:1-6).

Lazima tujifunze kutokana na makosa ya Musa. Katika maeneo yote mawili ya Refidim na Kadesh, Musa alileta maji baada ya kupata maagizo toka kwa Mungu. Kuonyesha kwake kwa vitendo nguvu za Mungu kwa watu wasio na imani na matumizi ya fimbo yake ni hali sawia katika matukio hayo mawili. Tofauti pekee ilikuwa ni ile ya Kadesh alipiga mwamba mara mbili. Hebu tuangalie ni kwa nini mwamba ulikuwa upigwe mara moja na kwa nini kuupiga mara mbili ilikuwa dhambi.

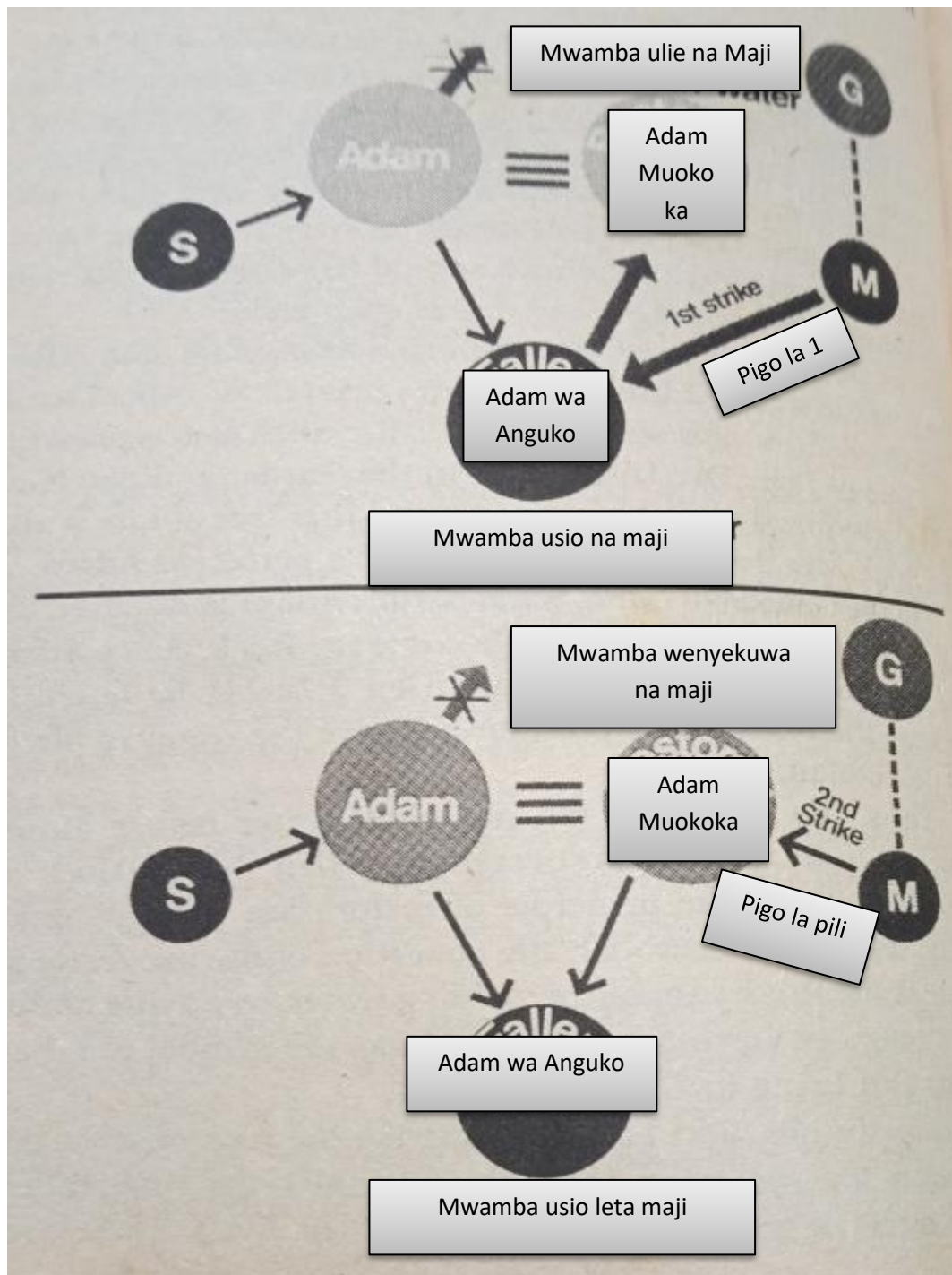
Katika Biblia Yesu anaashiriwa kama jiwe jeupe (Ufu 2:17) na kama mwamba (1Wakor 10:4). Kwa kuwa Yesu alikuja kama mti wa uzima (Ufu 22:14; vilevile rejea "Anguko"), mwamba unawakilisha pia mti wa uzima. Mti wa uzima katika bustani ya Eden (Mwa 2:9) uliashiria Adam mkamilifu. Kwa kuwa mti huo wa uzima pia ni mwamba (jiwe), mwamba lazima pia uashirie Adam mkamilifu.

Katika bustani ya Eden, Shetani alimpiga Adam na kusababisha anguko la Adam ambaye alikuwa awe mwamba. Kwa kuwa Adam hakupata kuwa mti wa uzima (Mwa 3:22-24), alishindwa kupata kuwa mwamba ambao milele ungetoa maji ya uzima kwa wazawa wake.

Hivyo, mwamba ambao haukutoa maji kabla ya Musa kuupiga kwa fimbo uliashiria Adam wa Anguko. Mungu kwa kuzingatia kanuni ya ukombozi kwa njia ya malipizi, alitaka kuweka sharti la kumkomboa Adam kama mwamba unaoweza kutoa maji, kwa Musa kuupiga mara moja mwamba huo (tasa) mkavu, ambao ulikuwa ni ishara ya Adam wa Anguko, na kutoa maji kutoka kwa huo mwamba.

Vivyo hivyo, Mungu alimtaka Musa kuupiga mwamba mara moja kama sharti la kumkomboa Adam wa kwanza wa Anguko kupitia malipizi na kuwa Adam mkamilifu wa pili ama Yesu. Kwa hiyo mwamba uliotoa maji baada ya kupigwa mara moja uliashiria Yesu, ambaye alipaswa kuja na kutoa maji ya uzima kwa watu wa anguko "kwa maana waliunywea mwamba wa Roho uliowafuata na mwamba ule ulikuwa ni Kristu" (1Wakor 10:4). Kitendo cha Musa cha kuupiga mwamba mara mbili kiliwakilisha kumpiga Yesu, ambaye alikuwa ndiye mwamba uliokombolewa ambao ungetoa maji ya uzima kwa watu wote. Kwa maneno mengine, Musa kuupiga mwamba mara mbili (kwa kuwakasirikia waisrael

kutokuwa na imani) kulipelekea kuwepo msingi wa Shetani kuweza kumshambulia Yesu moja kwa moja, ambaye alikuwa mwamba wa kweli, kama waisrael wangekosa imani kwa Yesu katika enzi zake. Ndiyo maana kitendo cha Musa kilikuwa kosa kubwa mno.

Hivyo, msingi wa kuanza toleo, msingi ambao ungeanzia kwenye mwamba haukudhihirishwa. Badala ya Musa, alikuwa Yoshua ambaye, bila kubadilika kiimani na utiifu, aliongoza kizazi kipya kuingia Kanaan. Alifanya hivyo katika msimamo wa msingi aliouweka kwenye tabenako kupitia kipindi cha siku arobaini za kupeleleza nchini Kanaan.

b. Msingi wa matendo chini ya Yoshua.

Kwa kuwa Musa alipiga mwamba mara mbili, jukumu lake la kuongoza waisrael alipewa Yoshua.

Na Bwana akamwambia Musa, “mchukue Yoshua, mwana wa Nun, mtu ambaye kwake mna roho, na mwekee mikono juu yake; mfanye asimame mbele za Elieza kuhani na kundi lote, na utamtuma mbele yao. Umpe madaraka yako yote, ili kundi lote la Israel waweze kumtii.” (Hes 27:18-20).

Yoshua alikuwa mmoja wa waisrael wawili ambao hawakuanguka katika kutoamini katika kipindi cha siku arobaini za upelelezi na alisimama kidete juu ya msingi wa imani ambao Musa aliweka kwa ajili ya Hema. Alikuwa mmoja wa wawili tu ambao waliweka msingi wa tabenako na kulihudumia kwa imani isiyobadilika na utiifu mpaka mwisho. Ingawa imani ya Musa ilitikisika, maadili ya tabenako yalibaki vilevile bila kubadilika katika msingi aliouweka Yoshua.

Kwa hiyo Mungu, alimchagua Yoshua kuchukua nafasi ya Musa na alitekeleza mpango wake kwa namna ambayo ili kuanza mlolongo wa tatu, waisrael walipaswa kutubu na kujiegemeza wenyewe katika Hema (Hes 21:6-8) ilikuwa sasa nia ya Mungu kuanzisha msingi wa matendo kwa ajili ya mlolongo wa tatu akimtumia Yoshua kama kiongozi kwa kuwafanya waisrael waingie Kanaan wakiwa katika utii yakinifu kwa Yoshua.

Kwa hiyo Mungu alimwambia Musa,

“(Yoshua) atasonga mbele (kuingia Kanaan) mbele ya watu hawa na atawapa ardhi utakayoiona”

(kumbukumbu la Torati 3:28).

Baadae Mungu alimwambia Yoshua

“.....Musa mtumishi wangu amefariki dunia, sasa kwa hiyo inuka, songa mbele ng'ambo ya Yordan, wewe na watu hawa, katika nchi ninayowapa, kwa watu wa Israel” (Yoshua 1:2).

“.....Kama nilivyokuwa na Musa vivyo hivyo nitakuwa nawe; sitokuangusha au kukutelekeza. Uwe mwenye nguvu na mwenye ari; kwani utawafanya watu hawa kurithi nchi ambayo niliapa kuwapa baba zao. (Yoshua 1:5-6).

Wakati huo huo, kizazi cha pili cha waisrael, ambacho kilizaliwa mbugani, kilipania kumfuata Yoshua kwa kujitoa maisha yao, wakisema

“...kila lile unalotuamuru tutalifanya, na popote utakapotutuma tutaenda.....yule akupingaye amri yako na asiyetii maneno yako, lolote unalomwamuru, atauwawa. Uwe na nguvu tu na mwenye ari njema. (Yoshua 1:16-18).

Pia walitoa taarifa zao za uaminifu baada ya kupeleleza Yeriko na kusema “.....Kweli Bwana ametoa nchi yote mikononi mwetu na zaidi ya yote wenyeji wote wa nchi wana hofu kwa sababu yetu (kuwamiliki) (Yoshua 2:24). Hivyo kizazi cha pili cha Israel kiliunganika kabisa na Yoshua ambaye alisimama katika msingi wa Hema kulingana na maagizo ya Mungu na waliongozwa kuelekea Yordan. Mto ulikuwa umefurika, unatiririka juu ya kingo zake. Lakini makuhani waliobeba kinara wakasonga mbele kama walivyoagizwa, na maji yakasita yakajikusanya kiwimawima na yakatiririka upande wa chini na waisrael wote wakapita kwenye nchi kavu kuelekea Kanaan (Yoshua 3:16-17).

Katika kuitwaa Yeriko kutokana na maagizo ya Mungu, askari elfu arobaini walijongea katika kundi, wakifuatwa na makuhani saba wakitembea na matarumbeta saba, watu walitanguliza sanduku la

agano, ambalo lilibebwa na makuhani wa Walawi. Watu wote wa Israel walitembea nyuma (Yoshua 6:8-9). Kama Mungu alivyoamuru, waisrael walitembea kuzunguka mji kwa siku sita, wakifanya msafara (ziara) mmoja kila siku, na siku ya saba, ziara saba. Na hapo kwa kelele za Yoshua na watu wake, kuta zilisambaratika (Yoshua 6:20). Kwa namna hiyo waisrael walianza kuiteka Kanaan, ambayo yalikuwa makazi waliyosubiria sana.

Sasa hebu tufupishe tulivyojifunza juu ya msingi wa matendo wa mlolongo wa tatu wa ukombozi wa kitaifa wa Kanaan. Kwa sababu ya ukosefu wa imani waisrael kwa Musa, msingi wa matendo haukuwekwa chini ya Musa, na kizazi cha kwanza cha waisrael akiwemo Musa wote isipokuwa Yoshua na Kalebi ambao walikuwa na imani thabiti-wote walikufa mbugani. Kizazi cha pili cha waisrael, kilichozaliwa mbugani, kiliingia Kanaan (Hes 14:29-38) chini ya Yoshua, wakikamilisha Msingi wa Matendo.

Ingawa Msingi wa kitaifa kwa ajili ya Masihi uliwekwa chini ya Yoshua, ilikuwa ni lazima kwa upande wa mbingu kuandaa msingi thabiti ili Masihi aje. Hii ni kwa sababu mtu wa anguko alishajenga falme kuu chini ya Shetani ambazo zingepinga toleo la mbingu la ukombozi.

Lakini pamoja na wajibu wao kuweka msingi wa mbingu, waisrael walitokomea katika kutokuwa na imani hata baada ya kuja katika nchi ya Kanaan, na hivyo, toleo la Mungu kwa mara ingine tena likarefushwa kwa kurudiwa rudiwa mpaka zama za Yesu.

Moses.

Home page.

